

2/10/98

- ዳኞች፡- 1. አቶ መንበረፀሐይ ታደሰ
2. አቶ ዓበዱልቃድር መሐመድ
3. አቶ ሐጎስ ወልዱ
4. አቶ መስፍን እቁበዮናስ
5. ወ/ት ሂሩት መለሠ

አመልካች፡- የኢት/ንግድ ባንክ ነ/ፈጅ ቀረቡ

ተጠሪ፡- አቶ አብደላ ተጂ አልቀረበም

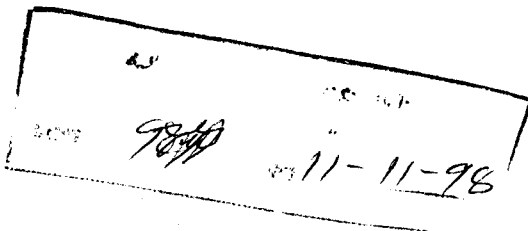
መዝገቡ የተቀጠረው ክስን ለመስማት ሲሆን ተጠሪ አልቀረበም፡፡ አመልካች በ2/10/98 በተፃፈ የቃለ መሐላ ማመልከቻ ተጠሪ መጥሪያውን ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆናቸውን ገልጾ መጥሪያውን መልሷል፡፡

ት ዕ ዛ ዝ

ተጠሪ ክስ በሚሠማበት ቀን ስላልቀረቡ ጉዳዩ በሌሉበት ይታያል፡፡

በሌላ በኩል የአመልካች ነ/ፈጅ ሲያስረዱ ተበዳሪ/ከፋይ ሲመጣ መጀመሪያ የሚከፈለውን ገንዘብ ልክ ይሞላና ለተቀባዩ ይሠጣል ተቀባዩ ገንዘቡን ያረጋግጣል፡፡ የተቀበለውን ገንዘብ በኖት በኖት ለያይቶ ይፅፋል ማለትም ባለመቶ ኖት፣ ባለፃምሣ ኖት ወዘተ ብዛቱን ለይቶ ይፅፋል፡፡ በተያዘው ጉዳይ ደረሰኙ ላይ ያለውን የገንዘብ መጠን የሞሉት ተጠሪ ናቸው፡፡ በዛ ላይ ተጠሪው ቀሪ ዕዳ አለባቸው፡፡ ቀሪ ሂሳብ የለባቸውም በማለት አሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት የገለፀው በራሱ ነው ብለዋል፡፡

ይህ ችሎትም የሰበር አቤቱታ የቀረበበትን የውሣኔ አግባብ ካለው የሕጉ ድንጋጌ አኳያ መርምሯል፡፡

ፍ ር ድ

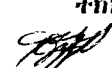
ለሠበር አቤቱታው መነሻ የሆነውን ውሣኔ የሠጠው የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት ነው።

ተጠሪ በአርሲ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት ባቀረቡት ክስ ከአመልካች ባንክ ለተበደሩት ብድር ከክፈሉት ገንዘብ ውስጥ ብር 6000 የክፈሉበት ደረሰኝ ላይ በቁጥር 600 ብር በአሃዝ 6000 ብር ተብሎ በመፃፉ ባንኩ 600 ብር ብቻ እንደክፈሉ በመቁጠር ቤታቸውን በሃራጅ ሊሸጠው ስለሆነ ሽያጩ እንዲታገድላቸው ጠይቀዋል። ፍ/ቤቱም ተጠሪ የክፈሉት ገንዘብ ብር 6000 ቢሆንም ቀሪ እዳ ስላለባቸው ባንኩ ቤታቸውን እንዳይሸጥ ሊያግድ የማይችል መሆኑን ገልጾ በዚህ በኩል የቀረበውን የተጠሪውን ጥያቄ ውድቅ አድርጓል። የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤትም ተጠሪ የክፈሉት ብር 6000 ከመሆኑም ሌላ ቀሪ እዳ የሌለባቸው በመሆኑ ቤታቸው ሊሸጥ አይገባም በማለት ወስኗል። የአሁኑ የሠበር አቤቱታ የቀረበውም በዚህ ውሣኔ ላይ ነው።

ይህ ችሎትም በባንክ ሥራ የሂሣብ አሠራር ስህተት ሲፈፀም ውጤቱ ምንድነው የሚለውን ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር እንዲቀርብ አዞ ተጠሪም ተጠርተው ባለመቅረባቸው ጉዳዩ በሌሉበት ታይቷል።

ከፍ ሲል እንደተገለፀው ተጠሪ ለአመልካች ለክፈሉት ገንዘብ የተሰጣቸው ደረሰኝ ላይ በአሃዝና በቁጥር የተገለፀው የገንዘብ መጠን ልዩነት ያለው ቢሆንም ሁለቱም ፍ/ቤቶች 6000 ብር ተብሎ በአሃዝ የተፃፈውን ደረሰኝ ባንኩ ራሱ ያዘጋጀው በመሆኑ ሰነዱም በሰው ማስረጃ ሊስተባበል ስለማይችል ተጠሪ የክፈሉት ይህንኑ ገንዘብ ነው ሲሉ የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት በተጨማሪ ይኸው የገንዘብ መጠን ደግሞ ሲቀነስ ተጠሪ ቀሪ እዳ አይኖርባቸውም በማለት ቤታቸው እንዳይሸጥ ወስኗል።

በዘወትር የሂሣብ አሠራር በአንዳንድ አጋጣሚዎች የሂሣብ ስሌት ወይም የቁጥር አፃፃፍ ስህተት ሊፈጠር የሚችል መሆኑ አሉ የሚባል አይደለም። ይህ አይነቱ ስህተት በሚፈጠርበት ጊዜ ግን ስህተቱ ሊታወቅ የሚችለው አስፈላጊው ማስረጃ ሁሉ ቀርቦ ሂሳቡ

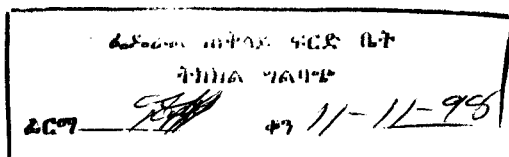
ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት	
ትክክል ግልባጭ	
ፊርማ	ቀን 11-11-98

ተጣርቶ ከቀረበ በኋላ ነው። ማንኛውም ፍሬ ነገር ሕጉ በሌላ አኳኋን እንዲረጋገጥ ወይም እንዲስተባበል ገደብ ካለበጀለትም በቀር በየትኛውም ዓይነት ማስረጃ ሊረጋገጥ ወይም ሊስተባበል የሚችል በመሆኑ የሂሳብ ስህተት መፈጠሩን ማስረዳት የሚችል በቂ ማስረጃ ሁሉ ሊቀረብ ይችላል።

በተያዘውም ጉዳይ ለተጠሪ የተሠጠው ደረሰኝ ላይ በቁጥርና በአሃዝ በተገለፀው የገንዘብ ልክ በአፃፃፍ ስህተት ምክንያት ልዩነት በመፈጠሩ ተጠሪ የከፈሉትን ትክክለኛ የገንዘብ መጠን ማወቁን አስቸጋሪ አድርጎታል። በዚህም ምክንያት በደረሰኙ ላይ ከተገለፁት ሁለት የተለያዩ የገንዘብ መጠኖች ውስጥ በትክክል የተከፈለውን ገንዘብ ለማወቅ ይቻል ዘንድ አግባብነት ያለው ማስረጃ ሁሉ ቀርቦ ሊታይ ይገባል። የሥር ፍ/ቤቶች ግን ደረሰኙ በሌላ ማስረጃ ሊስተባበል እንደማይችል አድርገው በአመልካች የውስጥ ተቆጣጣሪ አዲተሮች ተጠሪው ብር 600 (ስድስት መቶ) ብቻ የከፈሉ መሆኑ ተረጋግጦ የቀረበውን ያለበቂ ምክንያት ሳይቀበሉት ቀርተዋል። ፍ/ቤቶች የቀረበላቸውን ማስረጃ መቀበልም ሆነ ውድቅ ማድረግ ያለባቸው ሕጋዊ ምክንያት ሲኖራቸው ብቻ ነው። ነገር ግን የሥር ፍ/ቤቶች በአሃዝ የተፃፈው በቁጥር ከተፃፈው የበለጠ ተቀባይነት ያገኘበትን ሕጋዊ ምክንያት ካለመግለፃቸውም ሌላ በአዲተሮች ተረጋግጦ የቀረበውን ማስረጃ ያለበቂ ምክንያት ውድቅ በማድረግ ተጠሪ የከፈሉት ብር 6000 (ስድስት ሺህ) ነው ሲሉ የደረሱበት መደምደሚያ ሕጉን መሠረት ያላደረገ ነው።

ው ሣ ኔ

- 1/ የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 25807 በ18/04/98 የሰጠው ውሣኔ ተሸሯል።
- 2/ የአርሲ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 04442 በ26/07/97 የሰጠው ውሣኔ ተሻሻሏል።
- 3/ ተጠሪ የከፈሉት ብር 600 (ስድስት መቶ) በመሆኑና ቀሪ ዕዳ ያለባቸው በመሆኑ ባንኩ ቤታቸውን በጨረታ እንዳይሸጥ ያቀረቡት ጥያቄ ተቀባይነት

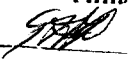

የለውም። በመሆኑም ጨረታው ሊቀጥል ይገባል።

4/ ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኙ የየራሳቸውን ይቻሉ። መዝገቡ ተዘግቷል።

ለመ/ቤት ይመለስ።

ተ.ወ

ፊርማ		ቀን	11-11-98

የማይክብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት